

IN MEMORIAM

PROF. DR. SCI. PAŠKO LOVRIĆ
(31. kolovoza 1931. - 16. siječnja 1997.)

Prof. dr. sci. Paško Lovrić

U Zagrebu je nakon kratke bolesti, 16. siječnja 1997. preminuo dr. sci. Paško Lovrić, redoviti profesor Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Paško Lovrić rođen je u Dubrovniku 31. kolovoza 1931. Maturirao je na Muškoj gimnaziji u Osijeku 1950., a diplomirao na Geodetskom odjelu Arhitektonsko-građevinsko-geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1956. nakon dvogodišnjeg boravka u Institutu za kartografiju i topografiju

Sveučilišta u Bonnu, kao stipendist zaklade Alexander von Humboldt, doktorirao je 1972. s tezom *Beiträge zur Weiterentwicklung des Jugoslawischen Grunkartenwerkes*. Mentor mu je bio direktor Instituta prof. dr. ing. A. Heupel.

Asistent za predmete topografije i kartografije na današnjem Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu postao je 1959., docent za iste predmete 1973., izvanredni profesor 1978., i redoviti profesor 1983. Predstojnik zavoda za kartografiju Geodetskog fakulteta bio je 1975. - '81., 1983. - '87. i 1991. - 1997. U članstvo hrvatske akademije tehničkih znanosti izabran je 1994. godine. U 38-godišnjoj nastavničkoj djelatnosti na Geodetskom fakultetu u Zagrebu pod njegovim vodstvom izrađen je 71 diplomski rad. Bio je mentor u izradi 5 magistarskih radova i jedne doktorske disertacije.

Njegove monografije, posebno *Kartografska reprodukcija* (1983., 1987.) i *Opća kartografija* (1988.) prihvaćeni su kao udžbenici i priručnici i izvan matičnog fakulteta, suvremeno su koncipirani i odlikuju se uvijek vrlo jasnim tumačenjima i najsloženijih pojmova. Osim u Zagrebu, predavao je i na Fakultetu za arhitekturu, građevinarstvo i geodeziju u Ljubljani 1973./74. i 1076./77., Građevinskom fakultetu u Sarajevu 1976./77., Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu 1979. - '82. i Agronomskom fakultetu u Zagrebu 1988. - '96.

Rezultate svojih znanstvenih istraživanja objavio je u mnogobrojnim člancima u

inozemnim i domaćim publikacijama. U tim radovima dao je značajne priloge geodetskoj i kartografskoj terminologiji, toponomastici, kartografskoj semiologiji, povijesti kartografije i kartografskoj reprodukciji. Prof. dr. sci. Paško Lovrić održavao je stalne kontakte s većim brojem najuglednijih kartografskih znanstvenika u Europi. Bio je s njima u stalnoj prepisci, razmjenjivao publikacije i karte. Mnogi su na njegov poziv došli u Zagreb i održali zapažena predavanja. kao glavni urednik objavio je s koautorima ili suradnicima više od 90 topografskih i tematskih karata, najčešće turističkih, zatim karte pojedinih regija i nacionalnih parkova Hrvatske, planove hrvatskih gradova i naselja te više faksimila starih karata.

Svoj istančani estetski smisao za kartografsko oblikovanje i prikaz prof. Lovrić je višestruko potvrdio na mnogobrojnim svojim zemljovidima, naročito hrvatskih gradova. Oni su prvorazredni dokumenti stanja prikazanih objekata u trenutku izdavanja. To su vrhunska djela hrvatske kartografije, što stoje uz bok najboljim ostvarenjima europskih kartografa.

Održao je i više javnih predavanja o različitim temama iz područja kartografije. Autor je dva scenarija televizijskih emisija o topografskim kartama. Bio je recenzent knjiga, atlasa i kataloga kartografskih izložbi. Posebno treba istaći da je bio glavni urednik velike kartografske izložbe održane 1994. u zagrebu pod naslovom *Zagreb na geodetsko-katastarskim zemljovidima i u zemljišnjim knjigama*. Bogat je i njegov prevoditeljski rad. Preveo je s njemačkog na hrvatski 25 radova najuglednijih svjetskih kartografa, među kojima radove imhofa, Heupela, Arnbergera, Kelnhofera, Witta, Ogrisseka, Freitaga.

Aktivno je djelovao u geodetskim i kartografskim udruženjima. Bio je predsjednik (1973. - '75.) saveza geodetskih inženjera i geometara Hrvatske i član savjeta njegova

časopisa *Geodetski list* (1976. - '81.). Zbog toga je još 1973. proglašen zaslužnim članom tog saveza. Od 1994. bio je pročelnik Sekcije za kartografiju Hrvatskog geodetskog društva.

Svima nama koji smo ga poznavali, cijesnili, voljeli tim je teže i bolnije, danas, kad ga više nema među nama. Ali ostala su njeova djela koja će nas još dugo pratiti.

*Miljenko Lapaine
Stanislav Frangeš*

DR. SCI. ZORAN VUČAK
(19. travnja 1932. - 12. svibnja 1997.)

Na dan 14. svibnja 1997. na splitskom groblju *Lovrinac* sahranjen je naš prijatelj i kolega dr. sci. Zoran Vučak, znanstveni savjetnik. Budući da svi nismo mogli biti na posljednjem ispraćaju dragog nam Zorana, na ovaj način odajemo dužno štovanje, pijetet i sućut obitelji, prijateljima i *collegiumu*.

Rođen je 1932. u Kaknju. Gimnaziju je pohađao u Zenici, a 1953. svršio je Vojnopomorsku akademiju u Divuljama (Split). Od 1954. do umirovljenja, stalno je zaposlen u Hidrografskom institutu u Splitu. Obnašao je različite dužnosti, a u mirovinu odlazi s dužnosti načelnika oceanološkog odsjeka 1990. godine.

Završio je hidrografsko-oceanografsku specijalizaciju i specijalizaciju iz praktičnih i organizacijskih područja fizičke oceanografije u tadašnjem SSSR-u.

Godine 1978. Zoran Vučak je magistrirao na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, smjer oceanologija, a 1985. obranio je doktorsku disertaciju na Filozofskom fakultetu u Ljubljani. Na Sveučilištu u Zagrebu izabran je u znanstveno zvanje *znanstveni savjetnik*.

Znanstvena i izdavačka djelatnost trajna je osobitost u djelovanju dr. Vučaka. Dugogodišnji je glavni urednik časopisa *Hidrografski godišnjak*, a oko 100 znanstvenih i stručnih radova objavljivao je u domaćim i inozemnim izdanjima. Njegovo vođenje kapitalnog projekta *Moho program*, sudjelovanje u drugim programima i međunarodnim savjetovanjima, posljedično je predstavljalo neiscrpan izvor svježih znanstvenih spoznaja i koristan usmeni udžbenik mlađim naraštajima. U stilu iznimnog intelektualca u njihov rad unosi dragocjeno stvaralačko nadahnuće, poticaje i uvijek pruža ruku u najtežim trenucima. Vučkova znanstvena djelatnost odnosi se na cijelo područje fizičke oceanologije. Osim proučavanja dinamike morske vode, odnosno morskih struja, od čega ga je neprekidno izazivalo područje Otrantskih vrata, osobito zanimanje pokazivao je za morske dobi, seše, plimne struje i valove, prozirnost i boju mora, brzinu zvuka, termohalinska svojstva morske vode, pomorsku meteorologiju, geologiju i dr.

U osobito dragoj uspomeni i pozitivnom sjećanju ostao je mlađim kolegama zbog neupitne sklonosti korištenju najsuremenijih načina u radu, računalnoj obradi podataka, modeliranju, korištenja satelitskih podataka i svim drugim suvremenim tehnološkim i tehničkim dostignućima ovovremene znanosti.

Svojom naglašenom poduzetnošću, marljivošću i upornošću visoko se uzdigao iznad prosječnosti. Temeljitošću, dosljednošću i osobnim poštenjem u interpretaciji, te velikim radnim kapacitetom ostvario je velika djela i znanstvena postignuća. U njegovom oceanološkom odsjeku ostao je duh i red kojeg je izgradio. U osobnim suretima krasila ga je duhovitost, uljudenost i *gentlemanski šlif*.

Još svakako treba spomenuti Zoranovu neugaslu ljubav. Osim obitelji, prijatelja i oceanografije, u njegovom životu postojala je još jedna draga, živa osoba - istraživački

brod *Andrija Mohorovičić*.

Skidamo Vam kapu barba Zorane. Što je bilo, bilo je, al' znadem da više nikad' skupa nećemo loviti jere.

Zlatko Bičanić

PROFESOR DR. SCI. ADOLF KARGER
(23. listopada 1929. - 30. kolovoza 1997.)

Prof. dr. sci. Adolf Karger

Dana 30. kolovoza 1997. godine preminuo je dr. Adolf Karger, redovni profesor za Istočnu Europu na Sveučilištu u Tübingenu. Prije 40-ak godina stručno-znanstvenu karijeru započeo je u našoj zemlji. U poriječju Ilove i Pakre istraživao je razvitak naselja. "*Entwicklung der Siedlungen im westlichen Slawonien*" ("*Razvitak naselja u Zapadnoj Slavoniji*") bio mu je predmet disertacije s kojom je promoviran na stupanj doktora geografskih znanosti. Sveučilišnu djelatnost nastupio je u Kölnu, nastavio u Giessenu i završio u Tübingenu; bio je i gost-profesor u SAD, na Western Michigan University (Kalamazoo).

U povodu 60. obljetnice plodnog života članovi Geografskog instituta Sveučilišta u Tübingenu posvetili su mu tematski dva broja glasila (Tübinger Geographischen Studien, Heft 102 i 103). U prvoj knjizi objavljeni su radovi iz Istočne i Srednje Europe, prostora glavnih zanimanja pokojnog profesora. U drugoj knjizi pod naslovom "Spoznajni objekt geosfere" - sabrani su dragocjeni prilozima iz metodite i didaktike geoznanstvenih regionalnih istraživanja.

Profesor Karger je poznati i priznati voditelj znanstvene discipline "Regionalna geografija Istočne Europe". Oslanjajući se na dostignućima najistaknutijih imena njemačke geografske škole profesor Karger je zastupao integralnu regionalnu geografiju, kao bitan predmet u obrazovno-odgojnom procesu svih psihofizičkih uzrasta, od učeničkog do zaključno studentskog razdoblja, ali i za različite potrebe suvremenog društva.

Stručna i znanstvena produkcija profesora Kargera iznimno je bogata; bio je dugogodišnji nakladnik poznatog glasila "Geographischen Rundschau", a godine 1995. objavio je vrlo zanimljivu stručno-popularnu knjižicu "Die Erblast der Sowjetunion" ("Ostavština Sovjetskog saveza"). Profesor Karger poklanjao je veliku pozornost organizaciji ekskurzija o čemu svjedoče reprezentativna izdanja njegovih vodiča za Budimpeštu (1983.), Beč (1984.), Varšavu (1985.), Veneciju (1987.) i Prag (1988.).

S našim geografima surađivao je vrlo plodno.

Svojim istraživanjima, osobito na terenu, uspostavio je brojne stručne veze i izgradio mostove znanstvene suradnje između Istočne, Srednje i Zapadne Europe i doprinio rušenju barijera, tj., otvaranju, povezivanju i boljem razumijevanju ljudi i naroda Istoka i Zapada anticipirajući tako ostvarenje integralne Europe.

Smrt profesora Kargera veliki je gubitak ponajprije za geografsku znanost, posebice

za našu zemlju prema kojoj je gajio simpatije i opskrbljivao nas s najnovijom stručno-znanstvenom literaturom. Stoga ćemo ga zadržati u trajnoj uspomeni.

Josip Ridanović

**prof. dr. sc. Szekely Andras
1926-1997.**

Zauvijek nas je napustio prof. dr. sc. Szekely Andras "Bandi bači", veliki prijatelj hrvatskih geografa i Hrvatskog naroda. Redoviti profesor na Geografskom odsjeku Eotvos Lorand sveučilišta (Elte-Eotvos Lorand Tudomány Egyetem) u Budimpešti. Geomorfolog-geograf, jedan od vodećih geoznanstvenika nama susjedne i prijateljske Mađarske. Terenac "od glave do pete" kako bi se to u nas geografa popularno reklo. Tako smo se upoznali 1964. godine kada sam ga na molbu prof. dr. sc. Jospia Roglića pratio na njegovoj ekskurziji po gorskom hrbtu Papuka. U sklopu geomorfoloških istraživanja specijalizirao se je za kvartarnu geomorfologiju, padine i padinske procese te razine zaravnjavanja. Ipak, njegova najveća "ljubav" bila je vulkanska morfologija. Upravo je tim radovima istražujući "mrtve" vulkane u Mađarskoj i Transilvaniji i one "žive" u Meksiku, Japanu i Italiji stekao svjetski ugled kao geomorfolog. Pratio sam ga na mnogim njegovim putovanjima po svijetu, ali svakako najupečatljiviji su bili naši susreti i ekskurzije po Hrvatskoj (Velebit, Lošinj, Susak, Lika, Mljet, Dubrovačko primorje, Medvednica, Papuk, Baranja itd.) i Mađarskoj (Matra, Bukk, Bakany, Budinske gore itd.), na kojima sam imao čast mnogo toga naučiti. Bio je izvrstan predavač i pedagog desetina generacija mladih geografa.

Sudjelovao je s velikim entuzijazmom u povezivanju i razmjeni iskustava mađarskih i hrvatskih geografa, posebno u organiziranju do sada čak 7 znanstvenih kolokvija geografa našeg Odsjeka i Geografskog odsjeka Elte (Koprivnica, Budimpešt, Zagreb, Lošinj-Susak, Balaton-Bakony, Hvar, SI Mađarska (Salgotarjau), Mljet. Plod toga bilo je objavljivanje desetina znanstvenih radova geografa dviju zemalja. U sklopu našeg časopisa Geographical papers i mađarskog Annales prof. dr. sc. Szekely Andras objavio je više od stotinu znanstvenih radova. Objavio je i nekoliko knjiga iz sfere geo-

morfologije, fizičke i regionalne geografije. Posljednja od njih "Vulkanska morfologija" izdana je posthumno.

Sjećam se još našeg posljednjeg susreta na proslavi 125. godišnjice Mađarskog geografskog društva, u svibnju prošle godine kada mi je s veseljem najavio tiskanje upravo tog njegovog kompleksnog djela. Na žalost nije doživio njen izlazak iz tiska, a niti ćemo se mi ponovno s njim sresti. Slava mu! Ostat će nam u našim sjećanjima s nadom da ćemo mi geografi Hrvatske i geografi Mađarske i dalje surađivati na dobrobit naših domovina.

Andrija Bognar